

Rutiner för avelsarbete Finsk spets

Allmän Avelspolicy

Till avel endast använda hundar som är såväl fysiskt som mentalt friska individer. En individ skall ej ha för många avkommor efter sig. Beräkning för individens påverkan av effektiv avelsbas och inavelsgrad för rasen som helhet skall ingå som en faktor i avelsrådgivningen. Detta innebär att utnyttjandet per individ i aveln måste anpassas till registreringstalen och den effektiva avelsbasen. Hanhunden skall ej ha fler avkommor än SSF:s riksstyrelse beslutat om. Max 20% (helst ej över 10%) under sin livstid av antalet registrerade valpar per år. Som ett exempel vid ett registreringstal på 600 valpar/år. Max 60 avkommor.

Motivering: För många valpar efter en individ leder till en smalare avelsbas vilket gör det svårare att gå vidare med avkommor efter en sådan. Följderna av detta skulle resultera i en ökad inavelsgrad för rasen i sin helhet och det är något som skall undvikas. Beräknat epilepsital skall ingå som en faktor vid täckhundsanvisning.

Beräkning av inavelsgrad på 5 generationer för tänkt avkomma skall beräknas och max vara 6,25% men gärna nära 1%.

Omparning rekommenderas normalt inte. Bara om det blir ett litet antal valpar(1-2 st) i första kombinationen eller att samtliga valpar(1-3 st.) är tikar eller hanar. Vidare skall minst hälften helst alla avkommorna i kombinationen vara undersökta vad gäller patella och tandstatus innan omparning rekommenderas. Man väger också in i vilken mån tidigare kombination blivit meriterad.

En mycket viktig faktor för avelsråden är att ta sig tid och föra en dialog med tik eller hanhundsägarna och i den mån det är möjligt informera hundägarna om bakgrunden till sjukdomsbilden på hundarna.

Hälsoprogram för Finskspets

Generellt kan sägas att parningar bör undvikas med kombinationer där båda individerna har gemensam ärftlig belastning. Det vill säga: bedöms ha förhöjd riskfaktor beträffande anlag för ärftlig sjukdom eller defekt.

Epilepsi:

Individ som själv har epilepsiliknande anfall skall ej användas i avel

Individ vars ena eller båda föräldrar har haft epilepsiliknande anfall skall ej användas i avel.

Individ som har helsyskon med epilepsiliknande anfall skall ej användas i avel.

Individ som lämnat avkomma med epilepsi-liknande anfall i två parningskombinationer, skall ej användas mer i avel.

Motivering: I de fall individ med lägre riskfaktor lämnat avkomma med epilepsiliknande anfall där andra parten har en förhöjd riskfaktor skall den individen inte användas fler gånger till motparter med förhöjd riskfaktor. Ger även dessa kombinationer med motpart som har låg beräknad riskfaktor avkomma med epilepsiliknande anfall, är risken stor att individen själv är nedärvare av anlaget.

Risker för epilepsi hos avkomma i en parningskombination skall beaktas innan parning görs. Detta sker genom att hänsyn till ep-nedärvare skall tas i 5 led bakåt. Vidare skall beräkning av ep-tal för tiken och hanhunden ingå som en faktor vid val av täckhund. Men man ska inte enbart stirra sig blind på ep-talet utan ta mera hänsyn till blodslinjen. Hanhund eller tik som har ett ep-tal som överstiger 1,8 ges ingen rekommendation. Tik/hane med ep-tal mellan 1,5-1,8 bör användas i avel med stor försiktighet. Tik med ep-tal mellan 1,5- 1,8 bör/ska ej paras med hane med ep-tal överstigande 0,8. Följande tabell för ep-tal ligger till grund för detta:

0,1 - 0,3	0,3 - 0,8	0,8 - 1,5	1,5 - 1.8	1.8 -
Mycket bra	Bra	Nöjaktig	Undvika	Ej rek.

Patellaluxation:

Hanhund/tik skall vara undersökta innan parning görs. Individ med patellafel skall ej användas i avel. Beakta även riskfaktorer för patellafel i tidigare led (5 led). Individ som lämnat avkommor med patellafel i 2 olika parningskombinationer skall ej användas mer i avel.

Motivering: Till tikar med högre patellarisk rekommenderas hanhundar med låg patellarisk. Om det trots detta ger avkommor med patellafel är risken stor att tiken nedärver anlaget starkt. För att bedöma täckhundars eventuella nedärvning av dolda defektanlag är det önskvärt att täckhund ej användas i mer än 2-3 kullar innan undersökningsresultat av avkommer är känt.

För att kunna kartlägga riskfaktorer för specifika defekter inom rasen rekommenderas uppfödare/hanhundsägare att försöka att få alla avkommor patella och tandstatus undersökta. Dock tidigast vid ett års ålder.

Överklagan: Om en hund vid patellaundersökning befunnits ha notering om patellaluxation, kvarstår Undersökningsresultatet i SKK:s register till dess överklagan gjorts. Överklagan skall ske skriftligen till SKK:s veterinäravdelning. Den nya undersökningen skall utföras av en av SKK anvisad veterinär, vilken före undersökningen skall informeras om att undersökningen avser överklagande av tidigare diagnos.

Tandstatus:

Individ med fler än fyra tänder borta skall ej användas i avel. Vid avel med individer som saknar 1-4 tänder, används helst fulltandade individer som motpart. Beakta även tandbortfall i tidigare led (5 led)

Regler för parning i samråd med Avelsråd

Hanhund för täckhundslistan

Minst 2:a pris på jaktprov i jaktklass.

Helst utställningsmeriterad.

ID märkt.

Knäledsundersökt utan anmärkning av godkänd veterinär.

Godkänt tandstatusintyg. Saxbett. Samt ej sakna mer än 4 tänder.(RAS)

Godkänt testikelintyg om hanen ej är utställningsmeriterad.

Ägaren skall ha inlämnat ifylld täckhundsblankett, sjukdomsenkät samt foto på hunden.

Täckhund bör ej användas i för många parningar innan avkomor har hunnit utvärderas.

Förslagsvis 2-3 kullar sedan vila i 2-3 år.

Samt i övrigt följa hälsoprogram och allmän avelspolicy för Finsk spets.

Tik

Helst vara jaktprovs och utställningsmeriterad.

ID-märkt.

Knäledsundersökt utan anmärkning av godkänd veterinär.

Godkänt tandstatusintyg. Saxbett. Samt ej sakna mer än 4 tänder. (RAS)

Beräknat epilepsital för tiken skall ingå som en faktor vid val av täckhund.

Svara på frågor angående tikens förtjänster och brister (jaktligt och exteriört).

Täckhunds anvisning gäller endast för aktuellt parningstillfälle, vid utebliven parning skall ny parningsanvisning göras.

Ej haft mer än fyra kullar tidigare.

Ej haft för täta kullar (fler än två kullar inom 12 mån, skall alltid vila minst 12 mån, före nästa valpning.

Tiken får inte vara för ung, skall uppnå 2 års ålder vid beräknad valpning. 63 dagar före valpning. (RAS)

Tik över sju år ska vila minst 12 månader mellan sina kullar samt ha friskintyg från veterinär.

Veterinärintyget får inte vara äldre än en (1) månad vid parningstillfället samt bifogas vid registeransökan. (SKK)

Tik som uppnått 7 års ålder och ej tidigare fött valpkull skall ej paras. (SKK)

Samt i övrigt följa hälsoprogram och allmän avelspolicy för Finsk spets.

Övrigt

I avelskommitténs arbete ingår att göra t ex populationsanalys och i syfte att bredda genbanken/avelsbasen samt det jaktliga och exteriöra så kan avelsrådskommittén baserat på sådan analys anvisa hanhund som inte fyller kriterierna för täckhundslistan. På samma sätt kan en tikägare uppmanas att använda sin tik i avel. Kriterierna för sådan anvisning eller uppmaning till parning är att hunden

- *är rastypisk*
- *har godkänd tandstatus*
- *är knäledsundersökt*
- *inte har andra kända belastningar avseende hälsa*
- *den jaktliga förmågan ska styrkas med tik/täckhundsblankett*
- *hanen får endast användas vid 1-2 parningar sedan gäller kriterierna för täckhundslistan för att få fler parningar*

Valpar

Skall vara ID-märkta, veterinärbesiktigade, vaccinerade samt avmaskade innan de Lämnar uppfödaren. Veterinärintyg får vara högst 7 dagar gammalt.

Valhänvisning

Avelsråden anvisar täckhundar till uppfödaren som skall återkoppla till avelsrådet vilken hane som uppfödaren använt innan parningen hänvisas till valpköpare. Sedan har uppfödaren ansvar att meddela avelsrådet om det blivit valpar. Hänvisning sker i turordning som de kommer in, oavsett vem som är köpare eller uppfödare.

Rutinerna fastslogs av SSF:s Riksstyrelse 2016-05-08

Rutinerna fastslogs av SSF:s Riksstyrelse 2017-05-12

Rutinerna fastslogs av SSF:s Riksstyrelse 2018-05-20